

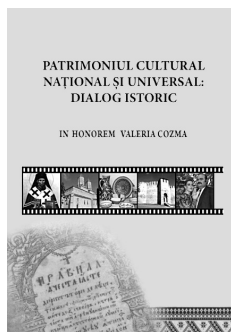
Masa Rotundă „Patrimoniul cultural în sistemul educațional: între teorie și practică”

Chișinău, 12 noiembrie 2015

Masa Rotundă „Patrimoniul cultural în sistemul educațional: între teorie și practică” a fost organizată la 12 noiembrie 2015 de Laboratorul științific „Patrimoniul cultural național și universal în sistemul educațional” în colaborare cu Catedra de geografie și patrimoniu cultural de la Facultatea de Istorie și Geografie a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

Această manifestare a fost precedată de Conferința Științifică „Patrimoniul cultural național și universal: dialog istoric”, ce s-a desfășurat la Facultate la 13-14 noiembrie 2014. Conferința respectivă s-a bucurat de interes din partea cercetătorilor în domeniu. În ședința plenară au fost luate în dezbatere probleme deosebit de importante pentru domeniul patrimoniului cultural. Dr. hab. Elena Ploșniță, director adjunct al Muzeului Național de Istorie a Moldovei, a prezentat comunicarea „Considerații privind muzeificarea monumentelor istorice în Republica Moldova”. El. Ploșniță a expus importanța și istoricul muzeificării, tipurile de muzeificare a monumentelor imobile, aducând ca exemple procesele de muzeificare a conacelor boierești, a complexului Orheiul Vechi, a Cetății Soroca, a monumentelor arhitecturii de cult. Ion Ștefăniță, director general al Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, a continuat discuțiile prezentând comunicarea „Patrimoniul ecleziastic din Republica Moldova”. Vorbitorul a expus informații despre acțiunile întreprinse de Agenție privind salvagardarea mai multe obiecte de istorie și artă din municipiul Chișinău, or. Soroca, or. Orhei etc. Au fost aduse exemple de încălcare a legislației cu privire la protecția patrimoniului național de către autoritățile publice centrale și locale. Un viu interes în rândul participanților la conferință a trezit prezentarea lui Marian Chirtoacă, „Fântâna Cadânei – o legendă reînviată”. De profesie jurist, M. Chirtoacă este inițiatorul grupului

„Lipnic”, care și-a propus și a reușit să inaugureze un complex memorial – Fântâna Cadânei – în apropiere de localitatea Lipnic, raionul Ocnița, unde la 20 august 1470 a avut loc celebra bătălie din dumbrava de la Lipnic, pe Nistru, în care oastea lui Ștefan cel Mare a învins oștile tătare, conducându-l pe fiul și fratele hanului Mamak al tătarilor de pe Volga. M. Chirtoacă a făcut o chemare către studenții și masteranzii prezenți la conferință să se implice în proiecte practice de salvagardare a monumentelor istorice.

O bună parte din comunicările prezentate la această conferință au fost inserate în culegerea *Patrimoniul cultural național și universal: dialog istoric. In honorem Valeria Cozma. Materialele Conferinței Științifice, 13-14 noiembrie 2014*, ce a văzut lumina tiparului la Editura Pontos. Culegerea este dedicată aniversării de 70 ani de la nașterea doctorului în istorie, conferențiarului universitar Valeria Cozma.

În continuarea subiectelor prezentate la Conferința menționată, Masa rotundă „Patrimoniul cultural în sistemul educațional: între teorie și practică” din acest an a urmărit punerea în discuție a problemei valorificării patrimoniului cultural pentru a identifica realizările, problemele, dificultățile de predare-învățare și evaluare a acestuia în sistemul educațional contemporan. Ea și-a propus să creeze o platformă de împărtășire a practicilor de succes și a provocărilor întâmpinate în studierea și valorificarea patrimoniului cultural între cadrele didactice din învățământul preuniversitar, profesorii universitari și alți practicieni.

La eveniment au participat profesori de istorie și educație civică din învățământul preuniversitar, profesori care predau cursuri opționale în domeniul educației interculturale din instituțiile de învățământ preuniversitar, cadre didactice din învățământul superior, specialiști responsabili de organizarea procesului educațional din domeniul învățământului, cercetători științifici, studenți de la toate treptele universitare (licență, masterat și doctorat).

Programa mesei rotunde a cuprins câteva aspecte. Primul dintre ele a fost prezentarea patrimoniului cultural în manualele școlare de Istorie pentru treapta gimnazială. Conf. univ. dr. Angela Lisnic a expus tema „Reperete conceptuale privind evaluarea manualelor școlare. Studiu de caz: manualele pentru cl. a IV-a”. Conf. univ. dr. Valentina Ursu a prezentat subiectul „Patrimoniul material și imaterial în manualele pentru cl. V-VI”. Conf. univ. dr. Valentina Enachi a analizat „Prezentarea subiectelor din cultura medievală în manualele pentru cl. a VII-a”. Conf. univ. dr. Valeria Cozma a avut ca obiectiv „Reflectarea culturii naționale din epoca modernă în manualele pentru cl. a VIII-a”. Conf. univ. dr. Valentin Burlacu a analizat „Prezentarea patrimoniului cultural din epoca contemporană în manualele pentru cl. a IX-a”.

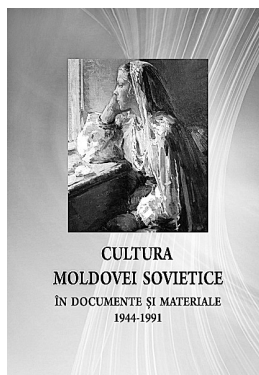
Partea a II-a a discuțiilor s-a axat pe problema identificării nivelului de receptare a culturii naționale de către elevi. Grupul de lucru din cadrul Laboratorului a elaborat și a aplicat un chestionar în mai multe instituții preuniversitare din țară: Liceul Teoretic „Minerva”, Liceul Teoretic „Liviu Deleanu”, Liceul Teoretic „Petru Rareș”, Liceul Teoretic „Dante Alighieri”, Liceul Teoretic „Petru Movilă”, Liceul Teoretic „Gaudeamus” - toate din Chișinău, Liceul Teoretic „Ștefan-Vodă” din or. Ștefan-Vodă, Liceul Teoretic „Al. Doljnenko” din or. Vulcănești, Gimnaziul „Porumbrei”, loc. Porumbrei, r-nul Cimișlia. În total au fost chestionați 367 de elevi din cl. V-IX. În cadrul mesei rotunde au fost expuse principalele concluzii. Astfel, elevii au primit informații generale despre cultură în primul rând din școală și din familie. Disciplinele *Educația civică* și *Istoria* sunt menționate ca dominante în examinarea temelor din domeniul cultural. Elevii împărtășesc cu părinții impresiile despre activitățile culturale la care participă. Unii elevi au deja rolul de organizator al acțiunilor respective. Majoritatea din ei participă benevol în aceste manifestări.

Totodată, elevii au menționat foarte puține monumente de istorie și cultură din localitățile lor de baștină. Predomină doar câteva nume de personalități din domeniile literaturii, teatrului, cinematografilei naționale. Foarte mulți elevi nu au indicat nimic la mai multe întrebări. Putem califica acest fapt ca lipsa unor răspunsuri la întrebările respective. Personalitatea a cărui nume îl poartă liceul este cunoscută de absoluta majoritate a elevilor. Informațiile din domeniul culturii sunt primite dintr-o varietate de surse periodice și electronice, dar multe din ele nu sunt publicații specializate în domeniul culturii. În ansamblu, elevii citesc foarte puțin.

Prezentările membrilor grupului de lucru din Laborator au generat discuții. La ele au luat parte: Nicolae Olaru, profesor de Istorie, directorul Liceului Teoretic din loc. Sireți, r-nul Strășeni; Ilie Ștefănuță, profesor de Istorie, directorul Liceului Teoretic Țîpala, Ialoveni; Anna Ceban, profesoară de Istorie și Educație civică, gimnaziul Cobusca Veche, Anenii Noi; Bolfosu Svetlana, profesoară de Educație civică, Liceul Teoretic „Al. Mateevici”, Criuleni; Tatiana Pruteanu, profesoară de Istorie, Liceul Teoretic „Romanești”, Strășeni; Raisa Osadcii, colaborator științific la Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM ș.a.

Masa rotundă a găzduit lansarea publică a culegerii „*Cultura Moldovei Sovietice în documente și materiale, 1944-1991*”, editor Valentina Ursu, coautori V. Burlacu, V. Cozma, An. Lisnic, V. Ursu, C. Rudei-Zagoreț. Lucrarea prezentată este varianta revăzută și completată a culegerii „*Cultura Moldovei Sovietice în documente și materiale, 1944-1991*”, ce a văzut lumina la Editura Pontos în anul 2012. Vorbitoarii Valentina Ursu, Valeria Cozma, conf. univ. dr. Larisa Noroc, Valentin Burlacu au remarcat că volumul este adresat cercetătorilor problemelor culturii din a II-a jum. a sec. XX și a consecințelor acțiunilor instituțiilor politice și ideo-

logice din URSS asupra destinului culturii din Republica Moldova. Unul dintre scopurile autorilor este ca lucrarea să servească în calitate de creștomație pentru elevii, studenții și cadrele didactice de la treapta învățământului preuniversitar și universitar. Materialele incluse în culegere pot fi utilizate la lecțiile de Istorie în gimnazii și licee. Culegerea poate prezenta interes ca suport didactic în cursurile universitare la facultățile de Istorie, Filologie, Arte Plastice, Muzică, Teatru, Arhitectură, Arte Vizuale, Jurnalism etc. de la Ciclul I – Licență și Ciclul II – Masterat. Examinarea atentă a documentelor va permite cunoașterea evenimentelor și faptelor istorice din prima sursă, fapt ce va facilita formarea cetățenilor capabili să se opună influențării de grup și dezinformărilor, persoane care pot să-și exprime capacitatea de a revedea individual pozițiile ideologice și de a revalorifica normele și tradițiile culturale.

În ansamblu, considerăm că evenimentul a contribuit la stabilirea unei colaborări deschise între practicieni și mediul universitar în domeniul cercetării și valorificării patrimoniului cultural. Comitetul organizatoric al Mesei rotunde și colegiul de redacție al volumelor colective au reușit să atenționeze asupra evenimentelor și faptelor privind raportul dintre artă și ideologie, soarta monumentelor de istorie și cultură, contribuția unor personalități artistice în crearea și punerea în valoare a operelor de artă. Un aspect deosebit de important este rolul patrimoniului în procesul de educație – o direcție cercetată până în prezent insuficient, dar care merită să fie în vizorul specialiștilor.

Valentina Ursu

